

ལེན་གཉིས་པ། རྒྱུ་སྐྱོད་སྐྱོད་བཤད་པ།

ГЛАВА 2. ПЕРЕЧЕНЬ ТЕМ

དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་སྟོན་པ་བཙམ་ལྷན་འདས་འཚོ་མཛད་སྐྱོན་གྱི་སྐྱེ་བུ་ལྷན་འདྲེན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དེས་ནད་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་བཞི་ཞེ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། །

At that moment of that time the Medicine Buddha, the Master, the Victorious Conqueror, the Supreme Healer, the King of Aquamarine Light entered into a meditative concentration called ‘the King of Medicine’, in order to alleviate four hundred and four disorders.

В тот момент Учитель - Благословенный исцелитель, Будда медицины Вайдурья Прабха Раджа – Царь Бериллового Сияния ради умиротворения 404 болезней вошёл в самадхи, именуемое «Царь лекарей».

སྟོམས་པར་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་སྐྱོགས་བརྒྱུར་འཕྲོས་པས་སྐྱོགས་བརྒྱའི་འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཉེས་པའི་སྐྱོན་བསལ། མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་དུག་གསུམ་གྱི་ནད་ཐམས་ཅད་ཞེ་བར་བྱས་ནས་སྐྱེ་བུ་ལས་སྐྱུགས་ཀར་འདུས་པ་ལས། སྐྱུལ་བའི་སྟོན་པ་དང་སྐྱོད་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་སྐྱུགས་ལས་སྐྱུལ་ཏེ་མདུན་གྱི་བར་སྐྱང་ལ་བཞུགས་ནས་དང་སྐྱོད་གི་འཁོར་རྣམས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་མདུན་བསུའོ། །

Immediately after entering into this form of meditation, hundreds and thousands of colored rays were emitted from his heart to all ten directions, which eliminated the defects of negative emotions of all the sentient beings of ten directions. After having eliminated all the disorders of the three mental poisons that originate from ignorance, the rays were drawn back to his heart. The Emanated Master called Sage Rigpai Yeshe (*rig pa'i ye shes*) than emanated from his heart and appeared in the space and spoke these words to the assembled retinue of sages.

Как только он достиг равновесия [в этом состоянии], из его сердца в десяти направлениях испустились сотни и тысячи разноцветных лучей и устранили изъяны ума чувствующих существ десяти направлений. Успокоив все болезни трёх ядов, возникших от неведения, лучи вновь собрались в сердце [будды]. А из

него возник учитель – излучение ума [будды] мудрец (*drang srong*) Ригпей Еше (*rig pa'i ye shes*) и, воссев в пространстве, так приветствовал окружавших мудрецов.

ཀྱི་གྲོགས་པོ་དག་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག། མི་ན་བ་གནས་པར་འདོད་པ་དང་ན་བ་གསོ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་ངག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །
ཚེ་རིང་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་ངག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །
ཚོས་དང་ཚོར་དང་བདེ་བ་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་ངག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །
འཕྱོ་བ་གང་ཞིག་ནད་ཀྱི་སྐྱུག་བཟུལ་ལས་ཐར་བར་འདོད་པ་དང་། གཞན་གྱི་སྐྱི་བོས་བཀྱར་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་ངག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

“O friends, be sure to understand! Those who wish to remain healthy and those who wish to cure others’ illnesses must learn Quintessential Instructions on the Science of Healing; those who wish to live long must learn the Quintessential Instructions on the Science of Healing; those who wish to practice Dharma, accumulate wealth and achieve happiness must learn the Quintessential Instructions on the Science of Healing; and those who wish to free themselves from the suffering of illnesses and gain honors from others must learn the Quintessential Instructions on the Science of Healing.”

«О друзья, знайте же! И те, кто желает жить без болезней, и те, кто желает излечиться от болезней должны изучать наставления Сова ригпы – науки исцеления. Те, кто желает долголетия должны изучать наставления Сова ригпы. Те, кто желает успешной практики Дхармы, обретения благополучия и счастья, должны изучать наставления Сова ригпы. Те, кто желает освобождать любых существ от страданий болезней и те, кто желает уважения со стороны других, должны изучать наставления науки исцеления.»

དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་སྟོན་པ་བེད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ལྷགས་ལས་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་ཕྱོགས་བརྒྱུ་འཕྲོས་པས་ཕྱོགས་བརྒྱའི་འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངག་གི་ཉེས་པའི་སྐྱོན་བསལ། བད་དང་གདོན་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱས་ནས་སྐར་ལྷགས་ལ་འདུས་པ་ལས། གསུང་ལས་སྐྱུལ་པའི་དྲང་སྲོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་སྟོན་པ་ལ་ཕྱག་དང་སྐོར་བ་བྱས་ནས་སེང་གའི་ལྷ་སྐྱངས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་མདུན་དུ་འདུག་སྟེ་འཁོར་གྱི་དྲང་སྲོང་ནམས་ཀྱི་དོན་དུ་ཞུ་བའི་ཚིག་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། །

Having said these words, thereafter, at that moment of that time, the Master, the King of Aquamarine light, emitted hundreds and thousands of colored rays to the ten directions from his tongue and eliminated the defects of negative speech of all sentient beings in the ten directions. After pacifying all disorders and evil forces, the rays were again

drawn back to his tongue, emerged the emanation of Master's speech called Sage Yidlay Kye (*yid les skyes*). He did prostrations, circumambulation and knelt down in the lion's posture in front of the Master and requested to him, on behalf of the assembled retinue of sages with this words.

Так он молвил. В этот момент из языка будды Вайдурья Прабха Раджа – Царя Бериллового Сияния в десяти направлениях испустились сотни и тысячи разноцветных лучей и устранили изъяны речи чувствующих существ десяти направлений. Успокоив все болезни и вредоносные влияния, лучи вновь собрались в язык [будды] и возник учитель-излучение речи [будды] мудрец (*drang srong*) Йиле Кье (*yid les skyes*). Совершив простирания, обхождения и приняв позу льва, он воссел перед учителем и обратился к нему от имени собрания мудрецов с такой просьбой:

ཀྱེ་ལྷོན་པ་དང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། དེ་ལྟར་བདག་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྒྱུ་བ་པར་འདོད་པས་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་ངག་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐབ་པར་བགྱི། དེ་སྐད་ཅེས་ཞུས་པ་དང་། ཕུགས་ལས་སྐྱུལ་པའི་དང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

O Master Sage Rigpai Yeshe (*rig pa'i ye shes*), how can one, desiring outstandingly for one and for others, learn the Quintessential Instructions on the Science of Healing?" At this requests, the Heart Emanation Sage *Rig pa'i shes* replied with these words.

«О Учитель, мудрец Ригпей Еше, как же следует изучать наставления сова ригпа – науки исцеления тому, кто желает совершенным образом вершить дела свои и других?». На это учитель – излучение ума [будды] мудрец Ригпей Еше отвечал так:

ཀྱེ་དང་སྲོང་ཚེན་པོ་རྣམས་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ། །ཡན་ལག་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ། །གནས་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ། །སྐབས་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ། །མདོ་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ། །ལེན་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དང་སྲོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་གསོལ་པ། ཀྱེ་ལྷོན་པ་ལགས། གསོ་བ་རིག་པའི་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐབ་པར་བགྱི། ཞེས་ཞུས་པ་ལས། ལྷོན་པས་བཀའ་སྐུལ་པ། ཀྱེ་དང་སྲོང་ཚེན་པོ་ཉོན་ཅིག།

“O great sage, study the tantras, the branches, the sections, the categories, the compendiums and the chapters of the Quintessential Instructions of the Science of Healing.” Having said this, sage Yidlay Kye (*yid les skyes*) again made a request, “O Master, how can one study the Tantras of the Quintessential Instructions of the Science of Healing?” To this request, the Master replied, “O Great Sage, listen!

«О великие мудрецы наставления науки исцеления изучайте в тантрах, в ветвях, в местах, в разделах, в сутрах и главах». И вновь мудрец Йиле Кье спросил: «О учитель, как же изучать тантры наставлений сова ригпа?». В ответ просьбу мудрец Ригпей Еше промолвил: «О великий мудрец, слушай!

རྒྱུད་བཞི་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། རྩ་བའི་རྒྱུད་དང་བཤད་པའི་རྒྱུད། །མན་ངག་རྒྱུད་དང་བྱི་མའི་
རྒྱུད། །དེ་ལྟར་རྒྱུད་བཞི་ཅུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

Learn and understand the Four Tantras, which consists of the Root Tantra, the Explanatory Tantra, the Oral Instruction Tantra and the Subsequent Tantra.

Вот что надо изучить в Четырёх тантрах: Тантру основ, Тантру объяснений, Тантру наставлений и Заключительную тантру. Так следует узнавать Четыре тантры.

ཡན་ལག་བརྒྱུད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷ་ས་དང་བྱིས་པ་མོ་ནད་གདོན། །མཚོན་དུག་ཆས་དང་རོ་ཙ་
བ། །ཡན་ལག་བརྒྱུད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

Learn and understand the eight branches, which consist of the following: the body as a whole, pediatric disorders, gynecological disorders, disorders caused by *gdon*, wounds, disorders caused by toxic substances, geriatric disorders and infertility.

Вот что надо изучить в Восьми ветвях: болезни тела, детские болезни, женские болезни, болезни вредоносных влияний (*gdon*), ранения, отравления, старческие [болезни] и [лечение] бесплодия. Так следует узнавать Восемь ветвей.

གནས་བརྒྱུ་གཅིག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། རྩ་བ་མདོ་ཡི་གནས་དང་གཅིག། སྐྱབ་པ་ལྷ་ས་ཀྱི་གནས་
དང་གཉིས། །འཕེལ་འགྲིབ་ནད་ཀྱི་གནས་དང་གསུམ། །བྱ་བ་སྦྱོད་ལམ་གནས་དང་བཞི། །འཚོ་བ་ཟས་ཀྱི་གནས་དང་
ལ། །སྦྱོར་བ་སྐྱེན་ཀྱི་གནས་དང་དུག། །ཆ་བྱད་དབྱུང་ཀྱི་གནས་དང་བདུན། །ཐ་མལ་ནད་མེད་གནས་དང་བརྒྱུད། །དོས་
བརྒྱུང་རྟགས་ཀྱི་གནས་དང་དགུ། །གསོ་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་གནས་དང་བཅུ། །བྱ་བྱེད་སྐྱེན་པའི་གནས་དང་ཅི། །བརྒྱུ་གཅིག་
གནས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

Learn and understand the eleven sections, which consist of the following: the basic summary, the formation of the body, the pathology, the behavioral regiments, dietary regiments, pharmacology, mecal instruments, the maintenance of the health, diagnostic approaches, methods of healing and the practicing physician.

Вот что надо изучить в Одиннадцати местах: первое место – введение, второе место – сформированное тело, третье место – увеличивающиеся и уменьшающиеся болезни, четвёртое место – образ жизни, пятое место – правильное питание, шестое место – составление лекарств, седьмое место – инструменты для процедур, восьмое место – профилактика болезней, девятое место – распознаваемые признаки, десятое место – методы лечения и одиннадцатое место – практикующий врач. Так следует узнавать Одиннадцать мест.

སྐབས་བཅོ་ལྔ་ལ་བསྐབ་པར་བྱ་སྟེ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། དང་པོ་ཉེས་གསུམ་གསོ་བའི་སྐབས། །གཉིས་པ་ཁོང་ནད་གསོ་བའི་སྐབས། །གསུམ་པ་ཚད་པ་གསོ་བའི་སྐབས། །བཞི་པ་ལྷས་སྟོད་གསོ་བའི་སྐབས། །ལྔ་པ་དོན་སྟོད་གསོ་བའི་སྐབས། །དྲུག་པ་གསང་ནད་གསོ་བའི་སྐབས། །བདུན་པ་ཐོར་ནད་གསོ་བའི་སྐབས། །བརྒྱད་པ་ལྷན་སྐྱེས་མ་གསོ་བའི་སྐབས། །དགུ་པ་བྱིས་པ་གསོ་བའི་སྐབས། །བཅུ་པ་མོ་ནད་གསོ་བའི་སྐབས། །བཅུ་གཅིག་གདོན་ནད་གསོ་བའི་སྐབས། །བཅུ་གཉིས་མཚོན་མ་གསོ་བའི་སྐབས། །བཅུ་གསུམ་དུག་ནད་གསོ་བའི་སྐབས། །བཅུ་བཞི་རྩིས་པ་གསོ་བའི་སྐབས། །བཅོ་ལྔ་རོ་ཅ་གསོ་བའི་སྐབས། །དེ་ལྟར་སྐབས་བཅོ་ལྔ་ར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

Learn and understand the fifteen categories, which consist of the following: healing of three nyes pa, healing disorders of the visceral organs, healing hot disorders, healing disorders of the upper part of the body, healing disorders of vital and vessel organs, healing disorders of genitals, healing unclassified disorders, healing disorders which simultaneously develop lesions, healing pediatric disorders, healing gynecological disorders, healing disorders caused by *gdon*, healing wounds, healing toxicities, healing geriatrics disorders and healing infertility.

Вот что надо изучить в Пятнадцати разделах: первый – раздел лечения трёх ньепа (*nyes pa*); второй – раздел лечения внутренних болезней; третий – раздел лечения жара; четвёртый – раздел лечения [болезней] верхней части тела; пятый – раздел лечения плотных и полых органов; шестой – раздел лечения половых органов; седьмой – раздел лечения разрозненных болезней; восьмой – раздел лечения [болезней], сопровождаемых язвами; девятый – раздел лечения детей; десятый - раздел лечения женских болезней; одиннадцатый – раздел лечения болезней от вредоносных влияний (*gdon*); двенадцатый – раздел лечения ранений; тринадцатый – раздел лечения отравлений; четырнадцатый – раздел лечения стариков; пятнадцатый – раздел лечения бесплодия. Так следует узнавать Пятнадцать разделов.

མདོ་བཞི་ལ་བསྐབ་པར་བྱ་སྟེ་གང་ཞེན་འདི་ལྟ་སྟེ། །བརྟག་པ་རྩ་རྒྱུའི་མདོ་དང་གཅིག། །ཞི་བྱེད་སྐྱེན་གྱི་མདོ་དང་།
གཉིས། །སྦྱོང་བྱེད་ལས་གྱི་མདོ་དང་གསུམ། །འཇམ་རྩལ་དབྱེད་གྱི་མདོ་དང་བཞི། །དེ་ལྟར་མདོ་བཞི་ཅུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

Learn and understand the four comdendiums, which consist of the following: pulse and urine examination, pacifying medications, evacuative therapies, and the mild and drastic external therapies.

Вот что надо изучить в Четырёх сутрах: первая – сутра исследования пульса и мочи; вторая – сутра умиротворяющих лекарств; третья – сутра очищающих действий; четвертая – сутра мягких и грубых процедур. Так следует узнавать Четыре сутры.

ལེའུ་བརྒྱ་དང་ལྗེ་བརྟུ་དུག་ལ་བསྐབ་པར་བྱ་སྟེ་གང་ཞེན་འདི་ལྟ་སྟེ། །སྦྱོང་གཞི་སྦྱོང་སྦྱོང་གཞི་དང་ངོས་འཛིན་
དང་། །གསོ་བའི་ཐབས་དང་རྩིས་གྱི་ལེའུ་དུག །མདོ་གནས་རྩ་བའི་རྒྱུད་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །

Learn and understand the one hundred and fifty-six chapters. They are as follows: basic of discussion, enumeration on chapters of discussion, basic of health and disease, diagnosis, therapeutics and summary are the six chapters which constitute the principles of the Root Tantra.

Вот что надо изучить в 156 главах: введение, перечень тем, основы болезней, диагностика, методы лечения и подсчёт – шесть глав. Так следует узнавать краткий обзор [медицины] - Тантру Основ.

བཤད་པའི་སྦྱོམ་དང་ཆགས་རྩལ་འདྲ་དཔེ་དང་། །གནས་ལུགས་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་འཛིག་ལྟས་དང་། །ནད་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་
ལྷགས་རྩལ་མཚན་ཉིད་དང་། །དབྱེ་བ་རྒྱུན་དུས་གནས་སྐབས་སྦྱོད་པ་དང་། །ཟས་རྩལ་ཟས་བསྐྱེད་ཟས་ཚོད་རན་པར་
བཟུལ། །སྐྱེན་གྱི་རོ་རྩལ་སྦྱར་ཐབས་ཆ་བྱེད་དང་། །མི་ན་གནས་དང་ཉེས་པ་དངོས་སྟོན་དང་། །ངན་གཡོ་སྦྱོན་བརྟག་
སྤང་སྤང་སྦྱ་བཞེར་བརྟག། །གསོ་རྩལ་སྦྱི་དང་བྱེད་པར་གསོ་ཐབས་གཉིས། །གསོ་ཐབས་དངོས་དང་སྐྱེན་པའི་ལེའུ་སྟེ། །དེ་
ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱུད་ལ་གནས་བརྟུ་གཅིག། །གཅིག་གསུམ་གསུམ་བཞི་བཞི་ལྗེ་དུག་པ་གཅིག། །སྦྱོམས་གཅིག་ལེའུ་སྐྱེན་
རྩ་གཅིག་གོ། །

The Explanatory Tantra includes chapters on the summary of the Explanatory Tantra, embryology, decription of the human body through similes, anatomy, physiology, classification, the omens of death, causes of disorders, conditions of disorders, the modes of entrance of the disorders, characteristics of disorders, classifications of disorders, routine behavior, incidental behavior, dietary principles, dietary restrictions,

dietary limitations, tastes of medicines, effects of medicines, methods of compounding medicines, medical instruments, the maintenance of health, actual diagnosis of the *nyes pa*, indirect examination of patient, the four diagnostic categories of a patient's condition for healing, general therapeutic principle, particular therapeutic principles, two therapeutic methods, actual therapeutic methods and the physician. The Explanatory Tantra covers eleven sections. There are three sections with one chapter each, four sections with three chapters each, one section each with four chapters, five chapters and six chapters. The addition of a chapter that provides a summary of the Explanatory Tantra brings the total number of chapters to thirty-one.

Обзор тантры объяснений, эмбриология, метафоры, строение, физиология, классификации, признаки разрушения, причины болезней, условия, пути вхождения, признаки болезней, классификация болезней, повседневный, сезонный и частный образ жизни, свойства пищи, пищевые запреты, мера питания, вкусы лекарств, их действия и принципы сочетания, инструменты, жизнь без болезней, исследование проявлений ньепа, исследование с помощью уловок и хитрости, четыре критерия принятия или отказа, общие принципы лечения и специальные, два метода лечения, фактические методы лечения и глава о враче. Так из одиннадцати мест тантры объяснений три места содержат по одной главе, четыре – по три главы, по одному месту содержат четыре, пять и шесть глав, один обзор, а всего 31 глава.

ལྷན་དང་ཉེས་པ་རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀན་འདུས། གཙམ་ནད་མ་ལྷ་སྐྱོན་དང་སྐྱུ་བཟུང་དང་། འཛོམ་དང་དམུ་ལྷ་གཙམ་ཆེན་
ཟད་བྱེད་དུག ཁོ་བ་སྐྱེ་དང་གལ་མདོ་རི་ཐང་མཚམས། ལམ་སྐྱོན་རྒྱས་སྤོངས་གལ་སྤོངས་སྣོགས་པ་དང་། འབྲམས་
འཇུགས་རིམས་དང་འབྲམ་པ་རྒྱ་གཟེར་དང་། གལ་སྤོངས་ཆམ་པ་ལེའུ་བཅུ་དུག་གོ ལྷན་སྤོངས་མགོ་བོ་མིག་དང་ན་བ་
དང་། ལྷ་དང་ལ་དང་སྐྱ་བ་ལེའུ་དུག འདོན་སྤོངས་སྤོངས་སྤོངས་མཆེན་མཆེར་མཁལ་དང་། འཕོ་བ་རྒྱ་མ་ལོང་དང་ལེའུ་
བཅུད། གལ་སང་བའི་ནད་ལ་ཕོ་མོ་ཐ་དང་གཉིས། འཕོར་ནད་སྐྱད་འགགས་ཡི་ག་འཇུས་པ་དང་། འཕོ་བ་དང་སྐྱེགས་བུ་
དུགས་མི་བདེ་བ་དང་། ལྷང་ཐབས་སྤོན་ནད་སྐྱེག་འཇུ་བྱི་མ་འགགས། གཙམ་འགགས་གཙམ་སྤོངས་འཇུ་བྱིག་ནད་
དང་། ལྷན་བུ་ལྷ་མེར་ཚ་དཀར་པགས་པའི་ནད། ལྷན་བུའི་ནད་དང་ལེའུ་བཅུ་དགའོ། ལྷན་སྐྱེས་མ་ལ་འབྲས་དང་
གཞང་འབྲས་དང་། ལེ་དབལ་སུར་ཡ་ཆེན་བུ་རྒྱུགས་དང་། ལྷང་བམ་མཚན་བར་དོལ་དང་ལེའུ་བཅུད། ལྷན་པ་
ཉེར་སྤོངས་ནད་དང་དེའི་གདོན་གསུམ། ལྷན་སྐྱེ་དང་བྱེ་བྲག་པལ་བ་གསུམ། འཇུང་བོ་སྐྱོ་བརྗེད་གཟེང་དང་སྐྱུ་
གདོན་ལ། ལྷ་ལ་ལྷ་སྐྱེ་མགོ་དང་སྤོངས་ཡི་ལྷ། ལྷང་འོག་ཡན་ལག་ལེའུ་ལྷ་བཟུང་། ལྷན་ལ་སྐྱུར་དུག་གྱུར་བ་དངོས་དང་
གསུམ། ལྷན་པ་གསོ་བ་བཅུད་ཀྱིས་ལེན་པ་དང་། འཕོ་ཚ་ལྷ་བ་གསོ་དང་བུད་མེད་བཅུལ། འཕོ་ལྷ་མན་དག་རྒྱུད་ལ་བཅོ་

ལྷོ་ལྷོ་བས། །གཅིག་གཅིག་གཉིས་གཉིས་གསུམ་གསུམ་བཞི་གཅིག་དང་། །ལྷ་དང་བྱུག་དང་བརྒྱད་གཉིས་བརྒྱད་བྱུག་གཅིག་བརྒྱད་དགུ་གཅིག་དང་ལྷན་པས་དགུ་བརྒྱད་གཉིས། །

The Oral Instruction Tantra includes chapters on the sincere request to receive the Oral Instruction Tantra, *rlung* disorders, *mkhris pa* disorders, *bad kan* disorders and 'dus disorder. The six chapters on chronic disorders of the abdomen are on *ma zhu*, *skran*, *skya rbab*, 'or, *dmu chu*, *gchong chen*. The sixteen chapters on hot disorder are on general *tsha ba* (hot disorder), deceptive state of hot and cold disorders, borderline of hot disorder, *ma smin* (unripe hot disorder), *rgas* (acute hot disorder), *stongs* (empty hot disorder), *gab* (hidden hot disorder), *rnings* (chronic hot disorder), *rnyogs* (turbid hot disorder), 'khrams (dispersed hot disorder), *rims*, 'brum pa, *rgyu gzer*, *gag*, *lhog*, *cham pa*. The six chapters on the disorders of the upper part of the body are on disorders of the head, the eyes, the ears, the nose, the mouth and the goitre. The eight chapters on the disorders of the vital and vessel organs are on disorders of the heart, lungs, liver, spleen, kidneys, stomach, small intestine and colon. The two chapters on genital disorders are for male and female. The nineteen chapters on unclassified disorders are on vocal obstructions, anorexia, thirst, hiccups, *dbugs me bde ba*, *glang thabs*, disorders of *srin*, vomiting, diarrhea, constipation, *gcin 'gags* (urine obstruction), *gcin snyi*, *chad 'khru* (tropical diarrhea), *dreg*(goat), *grum bu* (arthritis), *chu ser*, *rtsa dkar* (nerve disorders), skin diseases and minor accidents. The eight chapters on disorders that simultaneously develop lesions are 'bras, *gzhang 'brum*, *me dbal*, *sur ya*, *rmen bu*, *rlig rluqs*, *rkang bam*, *mtshan bar rdol*. The three chapters on pediatric disorders are on neonatal care, general pediatric disorders and disorders caused by *gdon*. The three chapters on gynecological disorders are on general, specific and post-partum disorders. The five chapters on disorders caused by *gdon* are 'sbyong po, *smyo*, *brzed*, *gza'*, *klu*. The five chapters on wounds are general injures, injures to the head, the neck, the chest and the limbs. The three chapters on toxicities are on compounded poison, food poison and natural poison. The chapter on geriatrics is on *bcud len* (rejuvenating therapies). The two chapters on infertility are concerning *ro tsa* and *bud med btsal* (restoring infertility in women). As such, the Oral Instruction Tantra contains fifteen categories. There is one category with one chapter, two categories with two chapters each, three categories with three chapters each, one category with four chapters, two categories with five chapters, two categories with six chapters, two categories with eight chapters, one category with sixteen chapters and one category with nineteen chapters.

The addition of one chapter for the request brings the total number of chapters to ninety-two.

Просьба, [болезни] ньепа (*nyes pa*): [болезни] лунг (*rlung*), трипа (*mkhris pa*), бекен (*bad kan*) и сложные болезни ('*dus nad*); хронические болезни (*gcong nad*): нарушение пищеварения или мажува (*ma zhu ba*), опухоли трен (*skran*), болезни кьябаб (*skya rbab*), ор ('*or*), мучху (*dmu chu*) и чонгчен зедже (*gcong chen zad byad*) – 6 глав; жар (*tsha ba*): общее [лечение], различение [жара и холода], граница горы и равнины, незрелый жар, развитый, пустой, скрытый, старый и мутный, жар драм ('*grams*), труг ('*khrgs*), рим (*rims*), друмпа ('*brum pa*), гьюзер (*rgyu gzer*), болезни гаг (*gag*) и лхог (*lhog*), чхампа (*cham pa*)– 16 глав; [болезни] верхней части тела: головы, глаз, ушей, носа, рта, щитовидной железы – 6 глав; [болезни] плотных и полых органов: сердца, лёгких, печени, селезёнки, почек, желудка, тонкой кишки, толстой кишки – 8 глав; болезни половых органов: мужских и женских – 2 главы; разрозненные болезни: охриплость, потеря аппетита, жажда, икота, одышка, колики лантхаб (*glang thabs*), болезни син (*srin*), рвота, понос, запор, задержка мочи, мочеизнурение, понос жара, дрег (*dreg*), друмбу (*grum bu*), болезни чхусер (*chu ser*), болезни белых каналов (*rtsa dkar*), кожные болезни, незначительные болезни – 19 глав; болезни, сопровождающиеся язвами (*lhan skyes rma*): злокачественный дре ('*bras*), шангдрум (*zhang 'brum*), мевал (*me dbal*), сурья (*sur ya*), менбу (*rmen bu*), лиглуг (*rlig lugs*), кангбам (*rkang bam*), цендол (*mtsan bar rdol*) – 8 глав; детские болезни: уход, детские болезни, вредоносное влияние духов – 3 главы; женские болезни: общие, частные, обычные – 3 главы; влияние природных духов ('*byung po*), сумасшествие (*smyo*), потеря памяти (*brjed*), влияние планет (*gza*'), вредоносное влияние нагов (*klu*) – 5 глав о вредоносных влияниях (*gdon*); раны: раны в общем, раны головы, шеи, туловища, конечностей – 5 глав; отравления: синтетическими ядами, пищевыми и природными – 3 главы; лечение старческих болезней с помощью чулен (*bcud len*); бесплодие: лечение семени и женского бесплодия. Так из пятнадцати разделов тантры наставлений в одном – одна глава, в двух – по две, в трёх – по три, в одном – четыре, по два места из пяти, шести и восьми глав, по одному – из шестнадцати и девятнадцати, просьба – а всего 92 главы.

ཚ་ཚུ་ཐང་བྱི་རིལ་བུ་ལྷོ་གྲ་དང་། །སྤོན་མར་ཐལ་སྤོན་ལུ་སྤོན་ཆང་དང་། །རིན་པོ་ཆེ་དང་ཚོ་སྦྱོར་སྤོན་འཚོས་
དང་། །བཤལ་སྤོན་སྤོན་འཇམ་ཚེ་ནི་རུ་ཏ། ཚ་སྦྱོང་གཏར་བསྐྱེད་དུགས་ལུ་མས་བྱུག་པ་དང་། །མུར་དབྱེད་བྱི་མའི་
རྒྱུད་ལ་མདོ་བཞི་སྟེ། གཉིས་བཅུ་བདུན་དུག་ལེའུ་ཉི་ཤུ་ལྟ། །

The Subsequent Tantra includes chapters on pulse examination, urine analysis, liquid medicine, powder, pills, *Ide gu*, medicinal butter, medicinal ash, *khanda*, medicinal *chang*, precious medicines, herbal compound, oil therapy, purgation, emesis, nasal medication, *'djam rtsi*, *ni ru ha*, channel cleansing, venesection, moxibustion, compresses, medicinal bath, external application and *thur dbyad* (surgical therapy). The

Subsequent Tantra contains four compendiums. There are two chapters on diagnosis, ten chapters on pacifying medicine, seven chapters on evacuative medicine and six chapters on external therapies, which bring the total number of chapters to twenty five.

Пульс, моча, отвары, порошки, пилюли, пасты дегу (*Ide gu*), лечебные масла, зольные лекарства, кханда (*khaNDa*), лечебный чанг, составы из драгоценностей, составы из трав, лечение маслом, слабительные, рвотные, назальные лекарства, смягчающие клизмы джамци (*'jam rtsi*), очищающие клизмы нируха (*ni ru ha*), очищение сосудов, кровопускание, прижигание, компрессы, ванны, втирание, иглоукалывание – в четырёх сутрах Заключительной тантры соответственно две, десять, семь, шесть, а всего 25 глав.

དེ་ལྟར་ཚ་བའི་རྒྱུད་ལ་ལེའུ་དུག་ །བཤལ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལེའུ་སྤོན་ལུ་གཅིག་ །མན་ངག་རྒྱུད་ལ་ལེའུ་དགུ་བཅུ་གཉིས། །བྱི་
མའི་རྒྱུད་ལ་ལེའུ་ཉི་ཤུ་ལྟ། །རྒྱུད་བཞི་ཚོམས་པས་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་བཞི། །མུག་དོན་ཡོངས་སུ་གཏང་དང་ལྔ་བཅུ་
དུག་ །དེ་དག་ཡན་ལག་བརྒྱུད་དུ་འདུས་པ་སྟེ། །ལུས་ལ་བདུན་ཅུ་བྱིས་པ་མོ་ནད་དང་། །དུག་གསུམ་གདོན་ལྔ་མ་ལྔ་
བཅུད་ལེན་གཅིག་ །རོ་ཙེ་ལ་གཉིས་རྒྱུད་གསུམ་སྟེ་བྱི་བུ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

Thus, there are six chapters in the Root Tantra, thirty-one chapters in the Explanatory Tantra, ninety-two chapters in the Oral Instruction Tantra and twenty-five chapters in the Subsequent Tantra, making a total of one hundred and fifty-four chapters on the Four Tantras. In addition, there is one chapter each on the conclusion, and entrustment of the Four Tantras, bringing the total number of chapters to one hundred and fifty-six. These chapters can be condensed into eight branches. There are seventy chapters on the aspects of the body as a whole, three chapters on pediatrics, gynecology and toxicology, five chapters each on disorders caused by evil spirits and wounds, one chapter on rejuvenation and two chapters on infertility from the Oral Instruction Tantra. The other three Tantras also cover the eight branches in common.” Thus it was said.

Так, в Тантре основ 6 глав, в Тантре объяснений – 31, в Тантре наставлений – 92, в Заключительной тантре – 25, сложив [главы] Четырёх тантр получится 154, а вместе с главами заключения и о передаче будет 156. Если распределить их по восьми ветвям, то на ветви лечения [болезней] тела 70, детские, женские болезни и отравления – по 3 главы, вредоносные влияния (*gdon*) – 5, ранения – 5, чулен (*bcud len*) – 1, лечение бесплодия – 2. Остальные три тантры охватывают их в целом». Так сказано.

བདུད་ཅི་སྒྲིང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་སྒྲིང་སྒྲིང་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་ལེབ་
སྟེ་གཉིས་པའོ།།

This is the second chapter, which details the enumeration on chapters of discussion, from the Secret Quintessential Instructions on the Eight Branches of Ambrosia Essence Tantra.

Это вторая глава о перечне тем из «Экстракта амриты — восьмичленной тантры тайных наставлений».

Translation from Tibetan to English: Men-Tsee-khang ©

перевод с тибетского на русский: Анастасия Теплякова